

[Halvgaard.]

eller forældrene ved den enkelte skole? Der er de to muligheder. Vælger man den første mulighed, er det folketinget, der skal bestemme, og det vil igen sige undervisningsudvalget, og så vil den nye folkeskolelov blive et kompromis mellem, hvad 10 partier kan blive enige om. Vælger man den anden mulighed, overlader man forældrene ved den enkelte skole ansvaret. Som et liberalt parti mener fremskridtspartiet ikke, at det er statens opgave at gennemføre en ensretning af vort skolevæsen. Vi mener, at forældrene er de nærmeste til at bestemme folkeskolens formål og indhold, og derfor fremsatte vi i sin tid det forslag til skolelov, som nu er til anden behandling i dag. Jeg kan forstå, også på den uro, der er i salen, at det er begrænset, hvor mange der er interesseret i at sætte sig virkelig ind i de ting, som man beskæftiger sig med i de forskellige udvalg, og som vi også i undervisningsudvalget har beskæftiget os med.

Vi mener, at det i allerhøjeste grad er på tide, at forældrene bliver involveret i skolens arbejde og får et ansvar på baggrund af den udvikling, der er sket inden for hele folkeskoleområdet. Det er nødvendigt, hvis vi skal redde den danske folkeskole.

Et nej til dette forslag er en diskrimination, som jeg også sagde ved første behandling, af forældrene og et ja til, at forholdene i den danske folkeskole skal fortsætte med den kundskabskrise og den disciplinkrise, der eksisterer, og det er samtidig et ja til, at staten skal bestemme og ensrette undervisningen på bekostning af det livssyn om frihed, som jeg trods alt tror at flertallet i denne sal kan tilslutte sig.

Tove Nielsen (V):

Jeg føler mig foranlediget til at sige bare et par ord efter de sidste bemærkninger, hr. Halvgaard kom med.

Han sagde, at hvis man siger nej til fremskridtspartiets skolelovsforslag, så er det en diskrimination over for forældrene, og det blev meget stærkt antydnet, at kan man ikke gå ind for de tanker, der ligger i fremskridtspartiets lovforslag, er der ikke nogen, der ønsker at satse på kundskaber, er der ikke nogen, der ønsker at drage forældrene med ind i skolearbejdet.

Når vi ikke mener, at tidspunktet er inde

i dag til at tage den store debat om folkeskolen, er det, fordi vi har arbejdet meget intenst i folketingets undervisningsudvalg på grundlag af venstres folkeskolelovsforslag og på grundlag af de tanker, der har været fremme ud fra socialdemokratiets lovforslag, der har været til behandling igennem et par år. Der er altså foregået et virkelig grundigt arbejde, og vi er særdeles mange i folketinget, som lægger stor vægt på at få forældrene draget med ind i skolens arbejde, og vi er særdeles mange i folketinget også ud over fremskridtspartiet, som mener, at det er vigtigt at styrke kundskaberne i folkeskolen. Det er det, som vi nu samler os om i løbet af de kommende dage, og det er det, som vil udmønte sig, når vi i løbet af få dage eller uger, jeg ved ikke datoen endnu, får den endelige afstemning om folkeskolelovsforslaget. Jeg mener derfor, det er meget forkert af hr. Halvgaard at understrege, at siger man nej her, så tager man afstand fra de ting, som vi netop alle vil være med til at styrke, og det er det, vi snart får debatten om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-21 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af kildeskatteloven og pensionsbeskatningsloven. (Udvidet særskilt beskatning af gifte kvinder).

(Lovforslag nr. 172. Fremsat 20/3 75. Første behandling 9/4 75. Betænkning 16/5 75).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Kampmann (S):

Det radikale venstres ændringsforslag starter egentlig efter vor opfattelse i den forkerte ende af problemstillingen. Det er vel ikke forkert at opfatte ændringsforslaget som et forsøg på særlig behandling eller opsplitning af hæftelsesbestemmelserne. Det rigtige havde vel været at sammenholde hæftelsesbestemmelserne og betalingsbestemmelserne, og dermed havde det rigtige synspunkt også været at inddrage hæftelsesspørgsmålet, således som de radikale gør det, i hele spørgsmålet om en udvidet adgang til særbeskatning og ikke alene til denne beskedne udvidelse af særbeskatningen, som foreligger i regeringens forslag. Af den årsag, som jeg synes er klart dokumenteret, kan vi ikke på dette tidspunkt støtte det radikale ændringsforslag.

Jeg vil godt præcisere, at socialdemokraterne er sympatisk indstillet over for at gå videre i retning af en ophævelse af sambeskatningen og en udvidet særbeskatning, men vi ved jo alle sammen, at de store penge, de store problemer og de store provenuforskydninger ligger i forbindelse med formueafkastningen og i denne forbindelse med rentefradragsreglen ægtefællerne imellem. Dette spørgsmål er vi parate til at tage fat på, og her hører spørgsmålet om hæftelsesreglerne hjemme.

Jens Foged (V):

Venstre ser med sympati på spørgsmålet om ophævelse af sambeskatningen på en sådan måde, at der virkelig tages hensyn til, om det er rimeligt og rigtigt over for, skal vi sige såvel enlige som samgifte. Det er i det hele taget et spørgsmål af en langt videre rækkende karakter, end der er tale om i det foreliggende lovforslag, og derfor er vor indstilling den, at vi kan tiltræde forslaget, som det er fremsat, og indstiller derfor at stemme imod de forskellige ændringsforslag ud fra den betragtning, at vi forventer, at spørgsmålet om hele problemet om sambeskatning tages op i en videre sammenhæng, sådan at vi kan få alle ting kulegravet og forhåbentlig nå frem til en

løsning, der er mere rimelig end den, vi har nu.

Glistrup (FP):

Her i landet er vi kommet så langt frem, at en enlig kvinde kan få et fradrag for sine forsikringspræmier på 3.000 kr. efter nøjagtig samme regler, som alle mænd kan få det, og det er da selvfølgelig rart, at vi er kommet så langt i kvindefrigørelsens epoke.

Vi er yderligere kommet det skridt videre, at hvis kvinden forlover sig med en mand og flytter sammen med ham og lever papirløst med ham, kan hun have sine 3.000 kr. i fradrag og manden sine 3.000 kr. i fradrag. Men sker der så det, at disse formastelige mennesker vover at gå hen og indgå ægteskab med hinanden og få en vielsesattest, så kommer skattelovgivningen og straffer dem og siger: nu må I ikke mere have de fradrag, som alle andre borgere har, nu kan I kun tilsammen have 3.000 kr. i fradrag. Denne ganske klare og skarpe straf for at sige ja foran alteret i kirken er noget, som fremskridtspartiet vil have ophævet med sit ændringsforslag nr. 3. Det er det eneste indhold, der simpelt hen ligger i ændringsforslag nr. 3.

Når vi om lidt skal til at stemme om det, skal vi se, hvordan det fordeler sig i folketinget: hvem vil have, at man straffer det at sige ja foran alteret på den måde, at man så pludselig mister det fradrag, som alle andre borgere har, og hvem i folketinget mener ikke, at lovgivningen fortsat skal have denne straf for ægteskab? Den fordeling får vi altså at se, når vi om lidt skal stemme om ændringsforslag nr. 3.

Så er der derudover yderligere nogle ændringsforslag, som vi skal til at stemme for eller imod.

Det første af dem angår spørgsmålet om, hvorvidt den ene ægtefælle, i dette tilfælde er det typisk manden, skal hæfte for skatter, der er lagt på noget, som ejes af den anden ægtefælle. Her kom det danske samfund jo i 1925 frem til den afklaring, at hver ægtefælle skal hæfte for den gæld, der vedrører den pågældende ægtefælles egne forhold, egen formue osv. Men skattelovgivningen holdede som så mange gange ellers bagefter, og det var således, at vi igennem mange år faktisk havde en samhæften for skatter,

[Glistrup.]

ligesom vi havde en sambeskatning imellem ægtefællerne. Det fortsatte i hvert tilfælde frem til 1970, og efter 1970 er vi så begyndt at afvikle denne samhæften mellem ægtefæller, hvorefter den ene pludselig skal kunne undgælde i forhold til pantefogden for, hvad der i og for sig vedrører den anden.

Men denne afvikling er langt fra ført til vejs ende endnu, og det, ændringsforslagene nr. 1 og 2 drejer sig om, er, hvor vidt vi yderligere skal gå i denne afvikling. Her vil jeg foreslå, hvis man virkelig er indstillet på den linje, som jeg tror der er flertal for her i dette folketing, nemlig at hver ægtefælle skal betragtes som selvstændige personer, at man vælger underændringsforslaget til ændringsforslag nr. 1, som er udtryk for, at man i relation til skattevæsenet har nøjagtig den samme opdeling, som man har i relation til alle andre kreditorer, nemlig at hver ægtefælle hæfter med sin bodel og med sit sær-eje. Denne særhæftenbestemmelse foreslår vi overført til også at gælde for det område, som hedder relationen til skattevæsenet om formueskat, om afkast af formuen. Når pantefogden kommer, må det selvfølgelig være de formuegoder, der har afkastet det pågældende gode, som har medført beskattningen, som også må medføre, at pantefogden kan gå løs på vedkommende formuegode.

Her har de radikale ikke været helt så radikale som vi. De har ikke turdet taget skridtet fuldt ud, men har sagt, at det kun skal gælde for sær-eje. Med den formue-delingsordning, vi har haft her i landet siden 1925 mellem ægtefæller, er det ulogisk at tage dette halvvejsskridt, som de radikale tager. Det vil volde vanskeligheder, at man skal have én regel i forhold til pantefogden, når han kommer og panter for skatter, og en anden, når han kommer og panter for noget andet end skatter. Og det vil være således, at det vil tilskynde til umotiverede og i andre relationer uhensigtsmæssige sær-ejeetableringer, hvis man virkelig kører med den radikale model.

Derfor er fremskridtspartiets ændringsforslag så ganske givet det konsekvente, når vi skal vælge mellem ændringsforslag nr. 1 og nr. 2. Men bliver ændringsforslag nr. 2, der er et underændringsforslag og derfor ventes sat til afstemning før ændringsfor-

slag nr. 1, forkastet, vil vi anbefale at stemme for det radikale forslag, der dog er et skridt i den rigtige retning.

Med hensyn til ændringsforslag nr. 4 og nr. 5 drejer de sig om, hvornår den nye hæftelse, ophævelse af samhæftelsen, fordi man har en vielsesattest, skal træde i kraft, hvis den ellers bliver vedtaget, og her mener vi, det er rigtigt at sige, som man plejer, når man har at gøre med disse retsplejemidlers ikrafttræden, at det afgørende er, hvornår udpantningsforretningen foregår. Her vil de radikale altså skubbe hele reformen ud, sådan at der kommer til at gå endnu længere tid, før særhæften kommer, idet det først skal træde i kraft for skatter fra og med 1976. Men igen, hvis man ikke vil stemme for den virkelig radikale løsning af problemerne, som vort ændringsforslag nr. 5 er, så er i hvert fald det radikale ændringsforslag et skridt på vejen, og så må vi anbefale, at man i hvert fald stemmer for det radikale ændringsforslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Så vidt jeg har forstået — jeg ved ikke, det er vel på lægerne — så er der noget, der hedder, at man kan blive miljøskaadet, og det må være det, der er sket for fremskridtspartiet og hr. Glistrup. De har talt så meget om papirusseri, at de nu selv er blevet ramt af det. For hr. Glistrups og fremskridtspartiets ændringsforslag om, at man fra skattevæsenets side skal prøve at finde ud af, hvilken indtægt man har af konens bodel, og hvilken indtægt man har af mandens bodel, vil give anledning til et enormt papirusseri. Nu er fremskridtspartiet altså nået dertil, at de kommer med forslag, der skal give anledning til papirusseri, og glemmer hovedsagen, nemlig at det offentlige for fremtiden ikke skal være spor bedre stillet end private kreditorer. Det offentlige må indstille sig på, at man ikke har særfordele, og det er dette, vi skal have væk. Så meget til hr. Glistrups indlæg, som jo i øvrigt ikke bragte noget nyt.

Men jeg vil gerne sige et par ord i anledning af det, den socialdemokratiske ordfører sagde. Den socialdemokratiske ordfører sagde, at selvfølgelig må vi komme frem til et forslag som det radikale. Ja, naturligvis må vi det, hvis vi vil gå til at anerkende også den gifte kvinde som ligeberettiget borger i

[Bernhard Baunsgaard.]

dette land, hvad hun altså stadig væk ikke er. Og så føjede den socialdemokratiske ordfører til: bare ikke lige nu. Nej, sådan er det. Det skal aldrig være lige nu. Og sådan har det været siden 1920 eller 1918, da Zahle første gang rejste dette spørgsmål og søgte at løse det. Det har aldrig skullet være lige nu. Det var, ligesom venstres ordfører sagde, da vi i september foreslog ophævelse af sambeskatningen og havde givet et forslag til løsninger, som var så blødt i oplægget, at vi håbede, at både socialdemokrater og venstre kunne stemme for det: ikke endnu, det haster ikke. Nej, og nu siger den socialdemokratiske ordfører det.

Jeg kan kun sige, at vi er nødt til, hvis vi vil have denne ændring, sådan at den gifte kvinde ligestilles med andre borgere i dette land, at presse på, og jeg håber, at socialdemokraterne på et eller andet tidspunkt opgiver dette med, at det aldrig er lige nu, altså forstår, at det er her og nu der skal ske noget, hvis man ønsker at rette disse urimeligheder.

Støtter (KF):

Den konservative gruppe går ind for ophævelse af sambeskatningen med det forbehold, at gennemførelse af dette princip ikke forringer familiens samlede økonomi. Vi går med andre ord ind for særskilt beskatning af hustruen, i den udstrækning og i det omfang det ikke stiller ægtefællerne skattemæssigt dårligere end under de nu-gældende regler. Mange tusinde familier vil imidlertid få familiens samlede økonomi forringet, hvis det forslag, vi har her til anden behandling, gennemføres. Er mandens indkomst af en sådan størrelse, at han er ude over proportionalskattetrækket, medens hustruen holder sig inden for proportionalskattetrækket, vil familieøkonomien blive forringet med forskellen mellem de to marginalbeskatningsprocenter taget af hustruens forsikringsfradrag.

Hvor både mand og hustru arbejder, er dette den typiske situation, og det betyder som sagt, at mange familier vil få deres økonomiske vilkår forringet. Det vil vi ikke være med til. Forholdet kunne være klaret ved en ordning, hvorefter det var frivilligt hvorvidt hustruen ønskede at tage fradragene på sin egen selvangivelse eller på man-

dens. Den konservative gruppe havde sammen med kristeligt folkeparti stillet et ændringsforslag herom. Da det ikke kunne opnå flertal, og da fhv. finansminister Anders Andersen, som det fremgår af betænkningen, gik direkte frem til en afvisning af forslaget, har vi trukket dette ændringsforslag tilbage og har sprunget denne fase over.

I øvrigt er lovforslaget administrativt set bestemt ingen lykke, idet myndighederne ikke har en jordisk chance for på police-numrene at se, om forsikringerne er mandens eller hustruens. Formentlig må man totalt opgive at administrere dette og lade skatteyderne gøre, som de finder rigtigst. Forslaget passer ikke ind i de nye edb-ligningssystemer, og der er stor risiko for, at man bliver nødsaget til at stille forslag om, at forsikringsfradragene skal tages som særlig komponent på selvangivelsen. Men disse argumenter har formentlig, som andre argumenter i denne debat her i salen, ingen virkning.

Jeg skal til slut oplyse, at den konservative gruppe kan stemme for ændringsforslag nr. 3. Begrundelsen er den, at vi ønsker skattemæssig ligestilling mellem personer, der lever i ægteskab, og personer, der lever sammen papirløst. Vi anmeldte denne holdning allerede under førstebehandlingen, og vi stemmer derfor for dette ændringsforslag og anbefaler andre, som ønsker at støtte ægteskabet, at gøre det samme.

Ebba Strange (SF):

Vi vil fra SF's side støtte det radikale ændringsforslag til lovforslaget. Vi er for så vidt i vore overvejelser enige med hr. Kampmann, der mente, at man ligesom tager hul på en lovgivning, som vi for længst i dette land burde have taget hul på, men ligesom fra den forkerte ende. Men da vi er bange for, at vi aldrig rigtig kommer i gang, hvis ikke vi tager fat og nogen starter med at tage fat et eller andet sted, så er vi altså enedes om at stemme for de radikales ændringsforslag, fordi vi mener, at det dog er en begyndelse på at få ophævet det skattemæssige fællesskab mellem mand og hustru.

Vi kan derimod ikke tilslutte os fremskridtspartiets ændringsforslag. Med hensyn til nr. 2 mener vi, at de administrative vanskeligheder ved at adskille hustruens midler fra mandens midler endnu er alt for

[Ebba Strange.]

komplicerede. Med hensyn til ændringsforslag nr. 3 var jeg selv inde på under første behandling, at der var noget urimeligt ved, at en enkeltperson kunne fratrække op til 3.000 kr. og et ægtepar kun i alt måtte fratrække op til 3.000 kr. Da vi imidlertid fra SFs side arbejder så godt og så kraftigt, vi nu kan, på overhovedet at få afskaffet denne ret til private fradrag på selvangivelsen, vil vi ikke støtte et forslag, der går ud på at udvide retten til fradrag, og derfor må vi stemme imod det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag herom.

Når hr. Stetter så varmt taler for en støtte til ægteskabet ved at gå imod det fremsatte lovforslag, vil jeg sige til det, at om man støtter ægteskabet eller ej, har vel ikke så forfærdelig meget med det her forslag at gøre. Et ægteskab er vel ikke mindre værd, fordi det består af to, af hinanden økonomisk uafhængige mennesker. Det er vel ikke det, der skal knytte to mennesker sammen, men nogle helt andre ting.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det kan vel ikke være ubekendt for nogen, at kristeligt folkeparti ud fra samfundsmæssige og historiske betragtninger ønsker at virke for, at kernefamilien stadig væk kan stå som et bærende element i samfundet.

I den historiske betragtning må vi konstatere, at uden en kernefamilie havde der ikke været noget, der hedder et demokratisk samfund. Kun enkelte partier i dette samfund har ønsket at argumentere imod dette, og det burde føre til den antagelse, at et flertal i dette ting ønskede at bevare familien som et bærende element i samfundet og kunne tilslutte sig, at kernefamilien var væsentlig af hensyn til børnenes opdragelse, af hensyn til deres økonomiske udvikling og af hensyn til, at dette samfund kunne udvikle sig kontinuerligt i demokratisk retning. Altså burde lovgiverne udvise respekt for ægteskabet og ikke en fuldstændig ensidig respekt for individet. Et er givet, nemlig at ægtefællerne frivilligt er indgået i et fællesskab, og at dette fællesskab må noteres af lovgiverne, ikke som om det var selvstændige individer, men som om det var en enhed.

Men vi må her konstatere, at bl.a. kvindesagskvinder åbenbart ved bedst, hvad der er bedst for kvinder, og børnehavepædagoger

ved bedst, hvad der er bedst for børn, og skulle man have en anden mening om disse ting — hvis man altså ikke er indrulleret enten som kvindesagskvinde eller som børnepædagog — så er man sort reaktionær, middelalderlig eller, det værste af alt, særdeles asocial. Skulle en enkelt hjemmearbejdende eller lidet udeløbende husmoder driste sig til at udtrykke tilfredshed med sin lod i tilværelsen, så skal man nok gøre hende opmærksom på, at hun har visse indsnævrede horisonter og manglende forståelse af den fuldkomne frihed.

I sin iver for at takkes disse, og jeg må sige velformulerede eksperter på begge fløje søger folketingsflertallet åbenbart gennem lovgivningen, uden at analysere frihedsbegrebet, at fremme ægtefællernes frihed over for hinanden i stedet for at erkende, at ægteskabet nu engang er en enhed, og at man lovgivningsmæssigt må lovgive, som om det er en enhed. Den frihed, man ønsker i et fællesskab som bl.a. ægteskabet, må være en frihed, som de implicerede parter tildeler hinanden, og ikke noget, som lovgivningsmagten skal blande sig i. Men man er åbenbart forblindet af den ubændige frihedstrang, og nu skal man altså også blande sig i ægteskabet og pådutte ægteskabet en frihed, som kun ægteskabet selv kan give sine implicerede parter, thi frihed i et fællesskab kan kun gives af dem, som lever i fællesskabet, og kan kun gives, så længe fællesskabet kan bære denne frihed for de enkelte parter.

Idelig har man igennem de sidste års lovgivning søgt at ophæve den såkaldte sambeskatning, i frihedens navn ganske vist, for at tilgodese uafhængigheden, uden at kunne se, at disse størrelser er ganske imaginære i disse forbindelser, man her taler om. Særbeskatning af ægtefæller giver ikke frihed, giver ikke selvstændighed, den giver kun lovgiverne magt til at kunne bestemme familiemønstret, kunne bestemme arbejdsdelingen, og det er åbenbart det, man fra visse sider ønsker og fra lovgivningsmagts side åbenbart også ønsker. Men hvorfor så ikke sige rent ud, at man ad lovgivningens vej ønsker at bestemme over ægtefællernes indbyrdes forhold, i stedet for at postulere en frihed, en, jeg havde nær sagt ensidig frihed? Men selvfølgelig helliger hensigten midlet også i dette tilfælde.

[Arne Bjerregaard.]

Vi må notere som politikere, at i langt de fleste ægteskaber er det almindeligt, at manden har den største indtjening, og at konen har en mindre eller ingen indtjening. Lad så være, at den nye generation stiller sig anderledes til dette. Men hvem er det, der må betale gildet her, hvor man flytter fradraget over til konen? Det er den generation, som har skabt den velstand, hvorunder vi nu lever. Det er dér, hvor konen ingen uddannelse fik, fordi der ikke var råd til at give hende en uddannelse. Det er dér, hvor konen i dag vasker trapper. Det er dér, hvor konen i dag holder skolen ren. Det er dér, hvor konen, fordi hun ikke har en uddannelse, må nøjes med en mindre indtjening og sørge for, at der dog kan blive lidt til den kommende generation eller til den fælles husholdning.

En ting videre: ægtefællerne har dog selv bestemt, hvorledes de vil fordele deres fælles indtjening, men fra statsmagtens side ønsker man åbenbart, at de skal tjene lige meget begge to, for de får en vis fidus af dette lovforslag, men dér, hvor konen tjener imellem 9.000 og 20.000 kr., skal konen straffes, værsø at betale 70 pct. af den sidst tjente krone. Det er det, man får ud af disse regler her, som flytter fradraget over til konen. Det kalder man socialpolitik, medens de, som har slidt og slæbt, for at den kommende generation skulle få en højere uddannelse, nu skal betale gildet, for at de kan få passet deres børn særdeles billigt i institutionerne, og for at de kan få en billig beskatning af deres indtjening, når de deler den ligeligt.

Det er det, man får ud af dette lovforslag, og det kalder man fremskridt. Jeg kalder det tvang over for ægteskabet i stedet for den frihed til at vælge: hvem skal tjene, konen eller manden eller vi begge? Hvis man én gang for alle vil opfatte det som et frivilligt fællesskab mellem to mennesker og skattemæssigt stille dem lige og sige: ja vel, I er en enhed, og jeres fælles indtjening må I selv om, I er to individer, og vi deler den op i to portioner, men hvorledes disse portioner skal være, det må I ganske selv om, for I er et fællesskab, det er det, vi kalder splittingssystemet, så havde man retfærdighed, så havde man lighed for loven, så havde man frihed til at vælge, hvilken arbejdsform man vil have i familien. Men her med dette lov-

forslag ønsker man kun én ting: at få begge ægtefæller ud på arbejdsmarkedet og tjene lige meget, således at det skal være muligt for eksperter at passe de børn, som de så ikke kan passe, samtidig med at man præmierer dem, der går ud begge to, med en skattelettelse, medens de, som ønsker at passe deres børn selv, som ønsker blot at have en lille indtjening, eller konen ønsker at have en lille indtjening, må straffes, for at de andre kan få det bedre.

Vi kan ikke tilslutte os dette lovforslag, fordi det rammer ægteskabet, og det rammer særdeles asocialt mod de midaldrende, som ikke fik den uddannelse, som de midaldrende slæber for at give den nuværende generation. Ville man i dette ting gå ind for et splittingsystem med respekt for ægteskabet, så skulle vi være de første til at være med til at fremme den egentlige særbeskatning. Dette her er kun straf for dem, som ikke fik den uddannelse, som generationen nu har fået. Det er en straf til dem, som altså, havde jeg nær sagt, gør det mindreværdige arbejde, som nogen altså skal gøre, eller som nogen tillægger dem, altså de, som vasker trapperne, de, som gør rent, de, som kort sagt har den lille indtjening, fordi de ikke fik en uddannelse.

Asociale lovforslag stemmer vi altid imod, og derfor stemmer vi også imod dette lovforslag.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg har ikke Bibelen med, ellers kunne jeg nok have fundet et citat, der passede til den sidste ordførers bemærkninger. Der var ikke levnet megen plads til de helt fattige. Derimod var der levnet megen plads til dem, der i forvejen havde noget, dem skulle mere gives. Men jeg skal undlade at tage det op, fordi det forslag, der ligger, har vi megen sympati for.

I virkeligheden var vi tilhængere af — og det fremgår jo også af vores forslag til en skattereform — at man totalt fik ophævet sambeskatningen. Vi er bare bange for, at det under det nuværende skattesystem vil betyde, at det er de grupper af mennesker, der indtægtsmæssigt føler deres interesser varetaget af det konservative folkeparti, kristeligt folkeparti eller af fremskridtspartiet, der vil have de største fordele. Derfor er vi nødsaget til at give afkald på at gen-

[Knud Jespersen.]

nemføre dette princip og nøjes med at gå så langt, som vi i alt fald også finder forsvarligt, nemlig det, lovforslaget giver udtryk for. Som sagt anfægter det ikke vores princip, at det i virkeligheden bør være sådan, at hver person er indkomsttager og hver person er også skattebetaler i den udstrækning, det er fornødent.

Vi har altså megen sympati for det radikale ændringsforslag, men set i sammenhæng med tingene er vi i den situation, at vi ikke vil stemme for det. Vi vil heller ikke stemme imod, vi vil undlade at stemme. Vi tror, at det radikale ændringsforslag kan gennemføres, men det forudsætter nok, at man har en skattereform, der i nogen grad minder om det forslag, vi har udarbejdet.

Hvad angår ændringsforslaget fra fremskridtspartiet, finder vi det ganske urimeligt, og det vil vi stemme imod.

Vi har flere bemærkninger at gøre ved tredje behandling, hvor vi vil stemme for selve lovforslaget, fordi vi finder, at det indeholder megen fornuft.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Ved første behandling af det radikale venstres forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af sambeskatningen oplyste jeg, at der arbejdes med spørgsmålet om videregående, særskilt beskatning, og jeg stillede i udsigt, at der vil blive fremsat forslag i næste folketingssamling. Det kommer i første række til at dreje sig om beskatningen af ægtefællers formue og formueafkast, og jeg mener, det ville være uheldigt at tage fat på en begrænset del af problemerne herved, og det vil man gøre, hvis man går ind for det radikale ændringsforslag omkring hæftelsen for de ting, der flyder såvel af særejet som af det fælles bo.

Jeg skal ikke her i dag gå i detaljer med de mange praktiske problemer, der er forbundet med gennemførelsen af ændringsforslaget, opdelingen, som den skulle foretages, hvis man overhovedet skulle kunne leve op til indholdet i det radikale forslag. Det skal jeg lade ligge, men jeg synes nok, det er nødvendigt at understrege, at en gennemførelse vil betyde et betydeligt ekstraarbejde for opkrævningsmyndighederne og vel også en

foringelse af inddrivelseseffektiviteten, og med de restancer, vi har, er det vel ikke lige det, vi har brug for. Jeg vil også godt nævne, at hvis man gennemførte ændringsforslaget, som det står, så ville det jo forudsætte, at man skulle foretage en fordeling på grundlag af bruttoindkomsten, og dér ville det vel nok være nødvendigt at have klarere defineret, hvad der skal forstås herved. Det er jo ikke et begreb, vi i øvrigt anvender i skattelovgivning.

Jeg er i øvrigt enig i de bemærkninger, hr. Bernhard Baunsgaard gjorde om fremskridtspartiets ændringsforslag. Det er jo således, at fremskridtspartiet vil udbygge det radikale ændringsforslag om, at manden ikke skal hæfte for skatten vedrørende hustruens særeje, og foreslår, at reglen også skal gælde hustruens bodel, og foreslår, at ordningen allerede skal anvendes ved inddrivelser efter den 1. juni i år, altså om godt en uges tid. Det er ikke megen tid, man giver til instruktionen omkring disse ting. Jeg ved heller ikke, om fremskridtspartiet har gjort sig klart, at ændringsforslaget bl.a. vil betyde, at næsten alle ægtefæller tvinges til at indgive forskudsskema. Der bliver altså brug for en ganske stor dyng papir yderligere, og jeg havde ellers hørt, at det var noget, hr. Glistrup havde aversion mod. I øvrigt kan jeg kun se fremskridtspartiets ændringsforslag som et nyt udtryk for partiets snart forstemmende overbudspolitik.

Så vil jeg godt gøre et par bemærkninger om de udtalelser, hr. Stetter kom med, og som også fremgår af en mindretalsudtalelse i betænkningen, nemlig hr. Anders Andersens og det konservative folkepartis og kristeligt folkepartis udtalelse. Man siger, at gennemførelsen af dette forslag vil betyde, at man forringer mange familiers økonomi, og det var også det, vi hørte her for lidt siden, ikke mindst fra hr. Arne Bjerregaard. Man hæfter sig kun ved, og man taler kun om fradragene. Det forslag, vi har liggende på bordet, beskæftiger sig jo bl.a. med en række fradrag, der føres over til særskilt beskatning hos den gifte kvinde, men det beskæftiger sig i lige så høj grad med de indtægter, der flyder af de fradrag, som man får mulighed for at foretage, og som skal føres over til særskilt beskatning. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det vor vurdering,

[Ministeren for skatter og afgifter.]

at det provenumæssigt hviler i sig selv. Der er ikke et øget provenu til det offentlige og heller ikke det modsatte.

Det er klart, at for den enkelte familie vil der på forskellige tidspunkter af forløbet være forskel, således at det er klart, at det i den periode, hvor man har fradragene, hvis man fører dem fra progressiv beskatnings-sats og ned på proportionalstrækket, vil betyde en større skat. Til gengæld vil det jo betyde en mindre skat i den periode, hvor indtægterne kommer, og hvor de bliver placeret hos den, der formentlig også på det tidspunkt har den lavere indtægt.

Jeg må derfor fastholde, at det er et afbalanceret forslag, som er rigtigt, hvis man vil en videregående særskilt beskatning. Hvis man derimod vil en skattelettelse via de ændringer her, så kan man gå ind for det synspunkt, som er fremført af såvel hr. Stetter som af hr. Arne Bjerregaard, nemlig forslaget om frit valg. Da er det klart, at man i alle de tilfælde, hvor man har fordel af at placere fradraget hos manden, vil placere det dér, og at man i alle de tilfælde, hvor det er indtægter, man med fordel kan placere hos hustruen, vil placere dem dér. Det kan man gøre, hvis man ønsker at give en særlig fradragsmulighed og en særlig skattelettel-sesmulighed. Det er ikke det, forslaget her tilsigter. Forslaget tilsigter at udvide den særskilte beskatning, et ønske, som stort set alle partier her i folketinget har givet til-slutning til.

Jeg skal derefter gøre et par enkelte be-mærkninger. Til hr. Glistrup vil jeg godt om argumentationen med den ligestilling, der blev omtalt, ved at give hver enkelt af ægte-fællerne et fradrag på 3.000 kr., sige, at det da er rigtigt på dette punkt, men frem-skridtspartiet har jo ikke stillet noget ænd-ringsforslag, som betyder, at man ikke kan overføre underskud mellem ægtefæller. Fremskridtspartiet har heller ikke i forhold til dette forslag stillet ændringsforslag om, at man ikke hos ægtepar skal have to per-sonfradrag, uanset om det kun er den ene, der har indtægt. Man har altså valgt at pla-cere sig på noget, der er positivt set ud fra skatteydernesynspunktet. Man har valgt alene at tage en af de ting op, hvor man kan sige, at her kunne vi give de gifte en ekstra fordel.

Hvis man ville gå ind for det argument, som hr. Glistrup kom med, så måtte følgen være, at man konsekvent stillede ændringsforslag, som ændrede på alle de punkter, hvor der er en skattemæssig forskel, når der er tale om ægtepar, men det har man ikke gjort. Man har alene holdt sig til den populære del.

Så vil jeg godt til hr. Arne Bjerregaard sige, at jeg havde meget svært ved at for-stå, at de bemærkninger, der faldt heroppe-fra, vedrørte det lovforslag, vi har til be-handling. Det var en argumentation om, at vi nu med dette forslag tvang gifte til at gå ud på arbejdsmarkedet begge to. Jeg ser ikke nogetsteds i dette forslag noget, der på nogen måde tvinger, end ikke stærkt ani-merer, ægtefællerne til begge to at tage ar-bejde. Jeg forstår slet ikke argumentationen om, at der skulle blive en bedre social ba-lance i tingene, hvis man lod ægtefællerne få lov til et frit valg med hensyn til, hvor de ville placere deres fradrag, henholdsvis deres indtægter. Det virker stik modsat, for det vil være dem, der har den høje uddannelse og den høje løn, der vil placere deres fradrag dér, hvor de skattemæssigt har størst fordel. Jeg har som nævnt meget svært ved at se, at de bemærkninger, der blev gjort, har særlig relation til det forslag, vi her har til behand-ling, et forslag, der tager sit udgangspunkt i det ønske, som jeg før sagde at et meget bredt flertal her i folketinget har givet ud-tryk for sympati for, nemlig en videregående særskilt beskatning også af gifte.

Glistrup (FP):

Ministeren har ret i sit angreb på frem-skridtspartiets ændringsforslag nr. 3, for så vidt som han påpeger, at det jo ikke er alle problemer vedrørende den tilbageværende sambeskatning, der løses med dette ænd-ringsforslag. Det er nu ikke så vilkårligt, hr. minister, at vi har fået udpeget netop disse ting, for det var, fordi dette forhold med 3.000 kr.s fradraget netop var med i ministerens eget lovforslag, og derfor er det, vi synes, at det var naturligt netop at stille ændringsforslag vedrørende dette punkt ved denne lejlighed.

Derimod kan man bruge ministerens egne angrebsord mod hr. Arne Bjerregaard i rela-tion til ministerens bemærkninger vedrø-rende ændringsforslag nr. 1 og 2, som der til-

[Glistrup.]

syneladende hersker en meget udbredt forvirring om. Det, som disse ændringsforslag vedrører, er alene den situation, hvor skatterne ikke bliver betalt behørigt. Hvis ægtefællerne selv finder ud af at betale skatten, ja, så må de da selv sørge for, om det er manden eller konen, der betaler den. Det vil vi ikke gribe ind i på nogen som helst måde. Men i det øjeblik, der virkelig kommer en inddrivelsessituation, hvor samfundet skal til at foretage tvangsinddrivelse, så er det vi siger, at så skal der i forhold til skattevæsenet gælde den samme regel om særhæften, som gælder i forhold til andre kreditorer. Derfor har ministeren fuldstændig uret, når han påstår, at det er noget, der skulle motivere til at indgive særlige forskudsregistreringsoplysninger eller andet. Det er kun i udpantningssituationen, i tvangsinddrivelsessituationen, at dette problem overhovedet kommer frem. Det er dér, hvor de radikale og vi er enige om, at der skal foretages en ændring i skattelovgivningen, så vi også dér afvikler, at den gifte kvinde er umyndig, at vi også dér afvikler de gamle sambeskattningforestillinger.

Dér, hvor så vejene deler sig mellem de radikale og os, er relationen om, hvorvidt man skal tage skridtet fuldt ud med det samme og gøre det samme, som man gør inden for civilretten i øvrigt, at bodel og særeje behandles ens, eller om man skal lave nogle særlige retsvirkninger ud af særejet. Her forstod jeg ærlig talt ikke hr. Bernhard Baunsgaards kraftige angreb på os, nemlig at den omstændighed, at vi var mere konsekvente end de radikale og mere i overensstemmelse med lovgivningen i øvrigt, skulle være så forfærdelig en synd.

Hr. Knud Jespersens indlæg derimod på dette punkt var jo aldeles besynderligt. Hr. Knud Jespersen vendte sig imod det og sagde, at i princippet kunne han være helt enig, for det gælder om, at gifte kvinder skal betragtes som selvstændige personer. Så langt er hr. Knud Jespersen og vi helt enige. Men, siger hr. Knud Jespersen så, jeg kan ikke stemme for disse forslag, fordi de først og fremmest vil begunstige de rige og de velhavende. Har hr. Knud Jespersen da slet ikke bemærket, at denne regel er kun en regel om de fattige, om dem, der bliver gen-

stand for udpantning, for forfølgelse fra fogedretten, fordi de ikke selv kan klare betalingerne? Derfor tør det nok siges, at den begrundelse, hr. Knud Jespersen gav for, at han ville undlade at stemme i relation til disse ændringsforslag nr. 1 og 2, var aldeles besynderlig; der skulle netop være grund til, at hr. Knud Jespersen og hans parti kunne følge deres principielle ønskemål om, at kvinden skal betragtes som en selvstændig person i denne relation, der jo netop specielt beskæftiger sig med de fattige kvinder, de fattige ægtepar. Derfor henstiller jeg, at kommunisterne tager deres tanker op til overvejelse; de har vist ikke helt gennemgået forslaget, som det ligger.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg bemærkede, at ministeren sagde, at dette forslag ingen penge koster. Nej, selvfølgelig koster det ikke penge, men nogen må da have en fordel af det, hvorfor skulle man ellers lave reglerne om? Og den fordel, som nogle har af det økonomisk, må selvfølgelig betales af andre. Hvem skal betale det? Det betales selvfølgelig af de familier hvor konen har en lille indtægt og manden har en større indtægt, hvor mandens indtægt ligger over proportionalstrækket og konens ligger under proportionalstrækket. De kommer til at betale gildet, og det er åbenbart det der er meningen. Hvem er det, der gør det? Det er netop dem, som fik den mindre uddannelse. Konerne fra den tid, hvor pigerne almindeligvis ikke fik en højere uddannelse — de, som i dag, jeg havde nær sagt må gøre det grove arbejde — skal betale for gildet, for at de, som nu har fået den højere uddannelse, som har lige stor indtjening, ikke skal blive rømt.

Hertil siger man: ja men til sidst får de gavn af det, for så bliver det, som de har betalt til, udbetalt særskilt. Jeg må lige gøre opmærksom på, at til den tid, når den nu midaldrende generation får pension, så vil sikkert ingen af disse to ligge over proportionalstrækket. Så får de ikke en pind gavn af det, men de fik lov til at betale til den generation, hvis høje uddannelse de oven i købet havde betalt for.

At man ikke tvinger dem ud på arbejdsmarkedet, ja, det forstår jeg sandelig ikke. Det er netop det, man gør. Hvis de har en

[Arne Ejerregaard.]

lille indtjening, så må de sige: den går ikke, for vi skal betale 70 pct. af det sidste, vi tjener, hvis det er sådan, at fradragene skal flyttes over til konen. Så må manden enten sige til konen: du holder helt op, eller også må vi tjene lige meget. Det er konsekvensen af forslaget.

Det bliver fremført, at det, jeg har sagt, ikke skulle have relation til forslaget. Nu vel, jeg forstår måske, at man udtrykker det sådan, fordi man ikke ønsker at se familien som en enhed i det politiske spil. Man ønsker sådan set stadig væk at opfatte familien som to selvstændige individer, som vi skal lovgive for selvstændigt. Vi skal i lovgivningen opfatte dem som to personer, som er indgået i en enhed, i et fællesskab. Hvorledes de så vil praktisere friheden i dette fællesskab, det vedkommer nu engang ikke lovgivningsmagten. Det er derfor, vi har sagt, at splittingsystemet, som ministeren siger er asocialt, vil være det mest rimelige, idet vi siger: familien er et fællesskab af to personer, vel, I må selv om, hvordan I får jeres indtjening, om den ene skal tjene det hele, eller I vil tjene lige meget, men jeres familieindtjening deler vi i to lige store portioner, en lige stor del til mand og kone, og efter dette beskatter vi. Så havde vi en reel beskatning af ægteskabet, sådan at man ikke diskriminerede visse indtjeningsformer frem for andre indtjeningsformer.

Knud Jespersen (DKP):

Det var hr. Glistrup, der sagde, at i princippet var vi enige om, at ethvert menneske skulle betragtes som menneske og være en person, og når jeg overhovedet tager ordet igen, så er det, fordi vi drog vidt forskellige konklusioner. Hr. Glistrup afslørede jo netop, at det store flertal af skatteydere kender han ikke meget til. Disse har nemlig fået skatten tilbageholdt i lønnen. Man kunne også have sagt, at når de er fattige, så er det, fordi de har betalt deres skat. De fattige får nemlig ikke lov til at komme i restance ligesom visse andre. Derfor er det ikke et problem, der løses med det af hr. Glistrup fremsatte forslag.

Vi kan altså glæde os over et fælles princip, som går ud på at betragte menneskene som mennesker; så må vi vel også engang

kunne finde ud af, at forskelsbehandlingen bunder i mange ting i selve skattesystemet, og den bliver forstørret, hvis man vedtager fremskridtspartiets forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Underændringsforslag nr. 2
forkastedes med 97 stemmer mod 21; 12 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 88 stemmer mod 37; 10 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes med 104 stemmer mod 31.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 og underændringsforslag nr. 5 betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

§ 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat). (Forhøjelse af den skattefri bundgrænse) [af Glistrup m. fl.]

(Lovforslag nr. 54. Fremsat 20/2 75. Første behandling 13/3 75. Betænkning 16/5 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.